РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу **Лис Оксани Богданівни**
«Патогенетичні особливості розвитку іммобілізаційного стресу в умовах адреналінового пошкодження міокарда та їх корекція l-аргініном», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина»

Робота присвячена вивченню особливостей порушень показників системи оксиду азоту, ендогенної інтоксикації, процесів ліпопероксидації та антиоксидантного захисту, активності трансаміназ в крові та міокарді в динаміці (1-а, 3-я, 5-а доби) формування адреналінового пошкодження міокарда і іммобілізаційного стресу до та після застосування L-аргініну.

Метою роботи автора було з'ясування патогенетичних особливостей порушень оксидантних і антиоксидантних процесів, системи оксиду азоту, ендогенної інтоксикації та активності трансаміназ в патогенезі розвитку адреналінового пошкодження міокарда і іммобілізаційного стресу та встановити ефективність L-аргініну в їх корекції.

Вірогідність наукових положень і висновків, сформульованих у дисертаційній роботі визначається достатньою кількістю та високою якістю репрезентованого експериментального матеріалу. У дисертаційній роботі використовувались експериментальні, біохімічні методи досліджень, а також методи статистичного аналізу.

На основі проведеного комплексного дослідження показано патогенетичні особливості змін процесів ліпопероксидації і антиоксидантного захисту, активності трансаміназ, ендогенної інтоксикації та системи оксиду азоту в крові і міокарді та доведена їх активна участь в патогенезі розвитку адреналінового пошкодження міокарда і іммобілізаційного стресу. Вперше встановлено, що адреналінове пошкодження міокарда і іммобілізаційний стрес спричиняє активацію оксидантних процесів в усіх періодах їх розвитку на тлі пригнічення антиоксидантної системи з формуванням оксидантного стресу особливо на 5-у добу експерименту. Також з’ясовано, що поєднана патологія (адреналінове пошкодження міокарда і іммобілізаційний стрес) викликає посилення ендогенної

інтоксикації та зростання активності трансаміназ в крові впродовж усіх етапів їх формування з домінуванням на 1-у добу експерименту. Вперше показано, що впродовж усіх періодів розвитку адреналінового пошкодження міокарда і іммобілізаційного стресу спостерігалося підвищення вмісту вторинних метаболітів оксиду азоту і сумарної активності NO синтаз на тлі зниження рівня L-аргініну в крові і міокарді, що були найбільше виражені на 5-у добу експерименту. Також доведено коригуючий вплив L-аргініну на порушені маркери метаболічних процесів за умов формування адреналінового пошкодження міокарда і іммобілізаційного стресу.

Отримані результати досліджень розширюють та поглиблюють існуючі знання про механізми розвитку адреналінової міокардіопатії і іммобілізаційного стресу і можуть бути використані в подальшій науково-дослідній роботі і в навчальному процесі. Коригуючий вплив L-аргініну на порушені показники метаболічних процесів вказує на доцільність його подальшого вивчення і застосування в клініці за умов формування адреналінового пошкодження міокарда і іммобілізаційного стресу та розробки методичних рекомендацій.

Результати дисертаційної роботи впроваджені в навчальний процес ряду кафедр провідних університетів України.

За матеріалами дисертаційної роботи оприлюднено 10 наукових праць. З них 6 статей: 4 статті у фахових виданнях, 1 стаття – у виданні внесеному до науково-метричної бази Scopus, 1 стаття в іноземному періодичному виданні та 4 тези у матеріалах науково-практичних конференціях.

Дисертація викладена на 185 сторінках комп’ютерного тексту (основний обсяг становить 126 сторінок) та має традиційну структуру: містить вступ, 7 розділів, висновки, список використаних джерел (всього 214, з них 66 латиницею), додатки. Робота ілюстрована 36 таблицями, 20 малюнками.

Слід відмітити, що серйозних недоліків щодо результатів дисертаційної роботи не виявлено.

Аналізуючи роботу виникли деякі непринципові зауваження та запитання.

1. В роботі зутрічаються деякі орфографічних помилки.
2. Потрібно підкреслити саме новизну отриманих результатів.

3. Як ви моделювали іммобілізаційний стрес?
4. Як пояснити антиоксидантний вплив препарату L-аргінін?

Аналізуючи дану роботу слід зазначити, що вона є закінченою самостійною науково-дослідною роботою, яка вирішує актуальне наукове завдання щодо з'ясування патогенетичних особливостей формування адреналінового пошкодження міокарда та іммобілізаційного стресу, порушень процесів ліпопероксидації та антиоксидантного захисту, ступеня ендогенної інтоксикації, активності трансаміназ, показників системи оксиду азоту в крові і міокарді. Експериментально обґрунтовано можливість їх корекції за допомогою L-аргініну.

Дисертаційна робота Лис Оксани Богданівни «Патогенетичні особливості розвитку іммобілізаційного стресу в умовах адреналінового пошкодження міокарда та їх корекція L-аргініном» оформлена згідно з вимогами до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 р № 40. За актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, методичним рівнем, теоретичним і практичним значенням, обсягом виконаних досліджень дисертація відповідає вимогам, передбаченим пунктами 6-8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.012022 р. № 44, які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а її авторка Лис Оксана Богданівна заслуговує на присудження ступеня докора філософії в галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент,
завідувач кафедри клінічної
лабораторної діагностики ФПДО
Львівського національного медичного
університету імені Данила Галицького,
доктор медичних наук, професор Л.Є. Лаповець